GENERALINIO ADVOKATO
PEDRO CRUZ VILLALÓN IŠVADA,
pateikta 2015 m. liepos 2 d.[1]

Byla C-163/14

Europos Komisija
prieš
Belgijos Karalystę

(Komisijos Belgijai pareikštas ieškinys dėl įsipareigojimų nevykdymo konstatavimo)

„Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas — Protokolas (Nr. 7) dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų — 3 straipsnis — Sąjungos fiskalinis imunitetas — Atleidimas nuo mokesčio — Regioniniai mokesčiai už elektros energiją ir dujas — Tik atsiskaitymo už komunalines paslaugas sąvoka — Mokesčių sąvoka — Netiesioginių mokesčių sąvoka — Su viešąja paslauga susiję įsipareigojimai“

1. Šioje byloje Europos Komisija kreipėsi į Teisingumo Teismą ir pagal SESV 258 straipsnio antrą pastraipą pareiškė ieškinį, kuriuo siekiama pripažinti, kad atsisakiusi Briuselyje įsteigtas Sąjungos institucijas ir įstaigas atleisti nuo uždaviniams, kurie, jos manymu, priskirtini prie elektros energijos ir dujų tiekimo viešųjų paslaugų uždavinių, finansuoti skirtų mokesčių Belgijos Karalystė nevykdė įsipareigojimų pagal prie Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo (Nr. 7) dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 3 straipsnio antrą pastraipą.

2. Pagal SESV 343 straipsnį, kuriame nustatyta, kad „valstybių narių teritorijose Sąjunga <...> naudojasi privilegijomis ir imunitetais, kurie yra būtini jos uždaviniams atlikti“, Protokole numatyta, kad Sąjunga turi fiskalinį imunitetą. Jis grindžiamas tuo, kad Sąjunga teikia viešąją paslaugą, kuria iš principo nėra siekiama pelno ir dėl to jai mokesčiai netaikomi[2], ir tuo, kad būtina užtikrinti Sąjungos nepriklausomybę nuo valstybių narių, taip pat valstybių narių lygybės principu, pagal kurį draudžiama vienai iš valstybių narių gauti finansinės naudos dėl institucijų ir įstaigų buvimo jos teritorijoje[3].

3. Šioje byloje Teisingumo Teismas turės patikslinti Sąjungos fiskalinio imuniteto taikymo sritį ir sąlygas, dėl kurių iki šiol buvo priimti tik trys sprendimai[4].

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — J. Mégret, M. Waelbroeck, J.-V. Louis, D. Vignes ir Jean-Louis Dewost „Le droit de la Communauté économique européenne. Commentaire du traité et des textes pris pour son application“, 15 t., *Dispositions générales et finales*, Éditions de l'Université de Bruxelles, 1987, „Article 218“, 8 punktas.

3 — Sprendimas *AGF Belgium* (C-191/94, EU:C:1996:144, 19 punktas) ir generalinės advokatės Ch. Stix-Hackl išvada byloje *Komisija / Belgija* (C-437/04, EU:C:2006:434, 41 punktas).

4 — Sprendimai *AGF Belgium* (C-191/94, EU:C:1996:144), *Europos bendrija* (C-199/05, EU:C:2006:678) ir *Komisija / Belgija* (C-437/04, EU:C:2007:178). Sprendimas *BCE / Vokietija* (C-220/03, EU:C:2005:748), susijęs su Vokietijos vyriausybės ir Europos Centrinio Banko sudarytu susitarimu dėl šios institucijos būstinės. Nutartis *Ufficio imposte consumo / Komisija* (2/68-IMM, EU:C:1968:50) iš esmės susijusi Italijos vyriausybės ir Komisijos sudarytu susitarimu dėl Jungtinio branduolinių tyrimų centro įsteigimo.

I – Teisinis pagrindas

A – *Sąjungos teisė*

4. Sąjungos fiskalinis imunitetas numatytas Protokolo 3 straipsnyje.

5. Šiame straipsnyje nustatyta:

„Sąjunga, jos turtas, pajamos ir kita nuosavybė yra atleidžiami nuo visų tiesioginių mokesčių.

Esant galimybei, valstybių narių vyriausybės imasi atitinkamų priemonių, kad būtų netaikomi arba kompensuojami netiesioginiai ar apyvartos mokesčiai, įeinantys į kilnojamojo ar nekilnojamojo turto kainą, tais atvejais, kai Sąjunga savo oficialiam naudojimui perka didelės vertės pirkinius, į kurių kainą įeina minimi mokesčiai. Tačiau šios nuostatos netaikomos tais atvejais, kai jos gali iškreipti konkurenciją Sąjungoje.

Jokių lengvatų netaikoma atsiskaitant už komunalines paslaugas.“

B – *Belgijos teisė*

1. Viešosios paslaugos uždavinių elektros energijos rinkoje finansavimas

6. 2001 m. liepos 19 d. Nutarime dėl elektros rinkos organizavimo Briuselio-Sostinės regione [5] (toliau – Nutarimas dėl elektros energijos) numatytas viešosios paslaugos užduočių vykdymas. Jų vykdymas finansuojamas elektros energijos tiekėjo mokamu mokesčiu.

7. Pagrįstos nuomonės pateikimo dieną galiojusios redakcijos Nutarimo dėl elektros energijos redakcijos [6] 24 straipsnyje nustatyta:

„1 dalis. Toliau nurodytuose 1–2 punktuose skirstomųjų tinklų operatoriams ir tiekėjams nustatyti su viešąja paslauga susiję įsipareigojimai, kiekvienam pagal savo atsakomybę:

1. IVa skyriuje nustatytomis sąlygomis nepertraukiamai tiekti minimalų elektros energijos kiekį namų ūkio naudojimui;

2. Taikant specialų socialinį tarifą tiekti elektros energiją federaliniuose teisės aktuose ir IVa skyriuje nustatytiems asmenims ir ten pat nurodytomis sąlygomis;

2 dalis. [Briuselio aplinkosaugos valdymo institutui] nustatyti su viešąja paslauga susiję įsipareigojimai, susiję su racionalaus elektros energijos naudojimo skatinimu informacinėmis ir parodomosiomis priemonėmis bei įrangos, paslaugų ir finansinės pagalbos suteikimu galutiniams vartotojams <...>.“

5 — *Moniteur Belge*, 2001 m. lapkričio 17 d., p. 39135.

6 — T. y. 2012 m. vasario 27 d. (žr. šios išvados 25 punktą).

8. Pagrįstos nuomonės pateikimo dieną galiojusios redakcijos Nutarimo dėl elektros energijos redakcijos 24a straipsnyje nustatyta:

„Be kita ko, skirstomųjų tinklų operatoriui nustatomi šie viešosios paslaugos uždaviniai:

1. Pagamintos žaliosios elektros energijos, kuri nesuvartojama jos gamintojo ir netiekiama tretiesiems asmenims, perpirkimas atsižvelgiant į savo poreikius;

2. Išskirtinis uždavinys, susijęs su kelių ir žaliųjų miesto erdvių apšvietimo įrenginių montavimu, priežiūra ir atnaujinimu <...> bei elektros energijos šiems elektros įrenginiams tiekimu; <...>;

3. Atlikti galutinio tiekėjo funkciją ir organizuoti klientų, kurie jam buvo perduoti vykdant šią funkciją, aptarnavimą;

4. Informuoti prie žemos įtampos linijos prijungtus namų ūkius ir pramoninius vartotojus apie prijungimo ir elektros energijos tiekimo kainas bei sąlygas <...>.“

9. Nutarimo dėl elektros energijos 26 straipsnyje nustatytas mokestis, kuriuo siekiama finansuoti 24 ir 24a straipsniuose nurodytų viešosios paslaugos užduočių vykdymą (toliau – regioninis mokestis už elektros energiją). Pagrįstos nuomonės pateikimo dieną galiojusios redakcijos 26 straipsnyje nustatyta:

„1 . Už leidimo tiekti elektros energiją, išduoto 21 straipsnio pagrindu [7], turėjimą renkamas mėnesinis mokestis, jį turi mokėti fiziniai arba juridiniai asmenys (toliau – pareigą sumokėti mokestį turintys asmenys), kuriems suteiktas leidimas.

2 . Mokestis tampa mokėtinas kiekvieno mėnesio pirmą dieną. Jis turi būti sumokėtas iki kito mėnesio 15 dienos.

Pareigą mokėti mokestį turintis asmuo atleidžiamas nuo mokesčio už galią, kuria naudotis suteikiama galimybė klientams, kurie elektros energiją naudoja savo geležinkelio, tramvajų arba metro transporto tinklui.

3 . Mokestis apskaičiuojamas pagal sąlygas atitinkantiems galutiniams klientams pareigą mokėti mokestį turinčio asmens suteikiamą galią per tinklus, jungtis ir tiesiogines linijas, kurių įtampa yra 70 kV arba mažesnė, naudoti elektros energiją Briuselio-Sostinės regione. <...>

7 . Iš mokesčio surenkamos pajamos priskiriamos prie 1991 m. gruodžio 12 d. nutarimo dėl biudžeto fondų sukūrimo 2 straipsnio atitinkamai 15 ir 16 punktuose nustatytų fondų <...> [8].

8 . Mokestis taikomas nuo 2004 m. sausio mėnesio.“

10. Nutarimo dėl elektros energijos 26 straipsnio 4 dalyje nustatyta regioninių mokesčių už elektros energiją lentelė: kiekvienam suteiktos galios intervalui nurodyta suma eurais.

7 — Pagrįstos nuomonės pateikimo dieną galiojusios redakcijos Nutarimo dėl elektros energijos 21 straipsnyje nustatyta: „tiekėjai turi turėti vyriausybės suteiktą elektros energijos tiekimo leidimą elektros energija aprūpinti sąlygas atitinkančius klientus vartojimo vietose Briuselio-Sostinės regione <...>“.

8 — 1991 m. gruodžio 12 d. Nutarimo dėl biudžeto fondų sukūrimo 2 straipsnio 15 ir 16 dalyse (*Moniteur belge*, 1992 m. vasario 26 d., p. 4066) numatyti fondai yra Specialusis energetikos sektoriaus valdymo fondas ir Su energetikos politika susijęs fondas.

11. Iki pakeitimo 2011 m.[9] Nutarimo dėl elektros energijos 26 straipsnyje buvo 9 dalis, pagal kurią „24 straipsnyje nurodytų viešosios paslaugos užduočių vykdymo sąnaudas, viršijančias iš pagal šį straipsnį renkamų mokesčių gaunamas pajamas, skirstomųjų tinklų operatorius prisiima kaip veiklos išlaidas. Šių sąnaudų įtraukimas į tarifus reglamentuojamas federaliniais teisės aktais“.

2. Dujų rinkos viešosios paslaugos užduočių finansavimas

12. 2004 m. balandžio 1 d. Nutarimas dėl dujų rinkos organizavimo Briuselio-Sostinės regione, susijusio su tinklų rinkliavomis dujų ir elektros energijos sektoriuose, iš dalies keičiantis 2001 m. liepos 19 d. Nutarimą dėl elektros energijos rinkos organizavimo Briuselio-Sostinės regione[10] (toliau – Nutarimas dėl dujų), kaip ir Nutarimas dėl elektros energijos, numato viešosios paslaugos užduočių vykdymą. Jų vykdymas finansuojamas dujų skirstomojo tinklo operatoriaus ir dujų tiekėjo mokamais mokesčiais.

13. Pagrįstos nuomonės pateikimo dieną galiojusios redakcijos Nutarimo dėl dujų 18 straipsnyje nustatyta:

„Toliau nurodytuose 1–3 punktuose skirstomojo tinklo operatoriui ir tiekėjams nustatyti viešųjų paslaugų teikimo uždaviniai ir įsipareigojimai, kiekvienam pagal savo atsakomybę:

1. Va skyriuje nustatytomis sąlygomis nepertraukiamai tiekti minimalų dujų kiekį namų ūkio naudojimui;

2. Taikant specialų socialinį tarifą tiekti dujas federaliniuose teisės aktuose ir Va skyriuje nustatytiems asmenims ir ten pat nurodytomis sąlygomis;

3. Nemokamai užtikrinti su gamtinių dujų naudojimu susijusių rizikos rūšių prevenciją namų ūkiams, kurie to prašo <...>.“

14. 2006 m. į Nutarimas dėl dujų buvo įtrauktas naujas 18a straipsnis[11]. Pagrįstos nuomonės pateikimo dieną galiojusios redakcijos straipsnyje numatyta:

„1 dalis. Be kita ko, tinklo operatoriui nustatomi šie viešosios paslaugos uždaviniai:

1. Ryšių su vartotojais stebėsena ir informacijos apie prisijungimo kainas ir sąlygas namų ūkiams teikimas <...>.“

15. Nutarimo dėl dujų 20 straipsnyje nustatytas mokestis, kuriuo siekiama finansuoti 18 ir 18a straipsniuose nurodytų viešosios paslaugos užduočių vykdymą (toliau – regioninis mokestis už dujas). Kad būtų patogiau, regioninis mokestis už elektros energiją ir regioninis mokestis už dujas toliau kartu bus vadinami „regioniniais mokesčiais“.

9 — 2011 m. liepos 20 d. Nutarimu dėl elektros energijos rinkos organizavimo Briuselio-Sostinės regione ir 1991 m. gruodžio 12 d. Nutarimu dėl biudžeto fondų sukūrimo (*Moniteur Belge*, 2011 m. rugpjūčio 10 d., p. 45558) buvo panaikinta Nutarimo dėl elektros energijos 26 straipsnio 9 dalis.

10 — *Moniteur belge*, 2004 m. balandžio 26 d., p. 34281.

11 — Šis 18a straipsnis buvo įtrauktas į Nutarimą dėl dujų 2006 m. gruodžio 14 d. Nutartimi, iš dalies keičiančia 2001 m. liepos 19 d. ir 2004 m. balandžio 1 d. nutarimus dėl elektros energijos ir dujų rinkų organizavimo Briuselio-Sostinės regione ir panaikinančiu 1991 m. liepos 11 d. Nutarimą dėl teisės į minimalų elektros energijos tiekimą ir 1999 m. kovo 11 d. Nutarimą, nustatantį dujų tiekimo buitiniam naudojimui nutraukimo prevencijos priemones (*Moniteur belge*, 2007 m. sausio 9 d., p. 537).

16. Nutarimo dėl dujų 20 straipsnyje [12] nustatyta, kad „su 18 ir 18a straipsniuose nurodytiems viešosios paslaugos uždaviniams susijusias sąnaudas, kaip veiklos išlaidas, dengia tinklo operatorius. Šių sąnaudų įtraukimas į tarifus reglamentuojamas federaliniais teisės aktais“.

17. 2011 m. Nutarimo dėl dujų 20 straipsnis panaikintas ir įtrauktas naujas 20p straipsnis [13]. Nutarimo dėl dujų 20p straipsnyje nustatyta:

„1 . Už leidimo tiekti dujas, išduoto remiantis 15 straipsniu [14], turėjimą renkamas mėnesinis mokestis, kurį turi mokėti fiziniai arba juridiniai asmenys (toliau – pareigą sumokėti mokestį turintis asmuo), kuriems suteiktas leidimas.

2 . Mokestis tampa mokėtinu kiekvieno mėnesio pirmą dieną. Jis turi būti sumokėtas iki kito mėnesio 15 dienos.

3 . Atsižvelgiant į antrojoje pastraipoje pateiktus patikslinimus mokestis apskaičiuojamas pagal tinklo operatoriaus dujų vartojimo vietoje, esančioje Briuselio-Sostinės regione, naudojamų skaitiklių, įrengtų pas galutinius vartotojus, kalibrą. Naudojamą skaitiklio kalibrą lemia didžiausias dujų srautas kubiniais metrais per valandą, kuriam skaitiklis buvo sukurtas <...>.

7 . Iš mokesčio surenkamos pajamos priskiriamos prie 1991 m. gruodžio 12 d. Nutarimo dėl biudžeto fondų sukūrimo 2 straipsnio atitinkamai 15 ir 16 punktuose nustatytų fondų <...>;

8 dalis. Mokestis taikomas nuo 2012 m. sausio mėnesio.“

18. Nutarimo dėl dujų 20p straipsnio 4 dalyje nustatyta regioninio mokesčio už dujas lentelė, kuri yra panaši į nustatytąją Nutarimo dėl elektros energijos 26 straipsnio 4 dalyje.

II – Ikiteisminė procedūra

19. Iki 2009 m. liepos 31 d. Komisijai, Europos Sąjungos Tarybai, Europos Parlamentui bei Ekonomikos ir Europos socialinių reikalų komitetui, kurių būstinės yra Briuselyje, elektros energiją ir dujas tiekė įmonė *Electrabel*. Su *Electrabel* sudarytoje sutartyje (toliau – *Electrabel* sutartis) numatyta, kad regioninius mokesčius, kuriais pagal Nutarimo dėl elektros energijos 26 straipsnį ir Nutarimo dėl dujų 20 straipsnį, o vėliau 20p straipsnį pareigą mokėti turi *Electrabel*, privalo padengti Sąjunga. Ji turi juos sumokėti *Electrabel*, kuri vėliau juos perveda Briuselio-Sostinės regiono valdžios institucijoms.

20. 2005 m. liepos mėn. Komisija, manydama, kad pagal Protokolo 3 straipsnį ji turėtų būti atleista nuo regioninių mokesčių, nustojo mokėti regioninius mokesčius *Electrabel*. Kartu ji neformaliai paprašė Briuselio-Sostinės regiono valdžios institucijų atleisti ją nuo regioninių mokesčių mokėjimo.

21. Paaiškėjus, kad šis neformalus bendravimas buvo bevaisis, 2008 m. birželio 27 d. Komisija išsiuntė Belgijos Karalystei oficialų pranešimą; jame Belgijos Karalystė kaltinama tuo, kad Sąjungos institucijoms taikydama Nutarimo dėl elektros energijos 26 straipsnį ir Nutarimo dėl dujų 20 straipsnį ji pažeidžia Protokolo 3 straipsnio antrą pastraipą. 2008 m. rugsėjo 9 d. raštu, kuris gautas 2008 m. rugsėjo 15 d., Belgijos Karalystė pateikė pastabas dėl pirmojo oficialaus pranešimo.

12 — Su pakeitimais, padarytais minėtu 2006 m. gruodžio 14 d. nutarimu.

13 — 2011 m. liepos 20 d. nutarimu, iš dalies keičiančiu Nutarimą dėl dujų (*Moniteur Belge*, 2011 m. rugpjūčio 10 d., p. 45586).

14 — Nutarimo dėl dujų 15 straipsnyje nustatyta, kad „tiekėjai turi turėti dujų tiekimo leidimą aprūpinti dujomis reikalavimus atitinkančius klientus vartojimo vietose Briuselio-Sostinės regione <...>“.

22. 2009 m. balandžio 15 d. Komisija išsiuntė Belgijos Karalystei antrą oficialų pranešimą, kuris pakeitė pirmąjį, dėl Protokolo 3 straipsnio antros pastraipos pažeidimo. Antrasis oficialus pranešimas yra beveik toks pats kaip ir pirmasis, išskyrus tai, kad Komisija, regis, mano, kad Belgijos Karalystė savo įsipareigojimų nevykdė ne nuo 2004 m., kaip nurodyta pirmame oficialiame pranešime, o nuo 2001 m. [15].

23. 2011 m. balandžio 22 d. Komisija pateikė prieš Belgiją, Briuselio-Sostinės regioną, *Electrabel* ir *Sibelga*, elektros energijos ir dujų skirstomojo tinklo operatorių Briuselio-Sostinės regione, nukreiptą ieškinį Briuselio pirmosios instancijos teismui. Ji reikalauja grąžinti regioninius mokesčius, kuriuos sumokėjo nuo 2004 m. liepos 1 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. [16], t. y. 4 036 170,88 EUR sumą, nepaveikiant galimybės pareikalauti didesnės sumos už vėlesnį laikotarpį [17].

24. Pasibaigus su *Electrabel* sudarytos sutarties galiojimui Sąjungos institucijos ir įstaigos sudarė sutartį su kitu elektros energijos ir dujų tiekėju – įmone *Luminus* (toliau – *Luminus* sutartis). Priešingai nei su *Electrabel* sudarytoje sutartyje, *Luminus* sutartyje nenumatyta, kad Sąjungos institucijos ir įstaigos moka regioninius mokesčius. Vis dėlto trimis 2011 m. gegužės 13 d., 2011 m. spalio 21 d. ir 2013 m. liepos 2 d. raštais *Luminus* paprašė Sąjungos atlyginti jo sumokėtus regioninius mokesčius – 2 235 404,51 EUR sumą, ir tai oficialiu pranešimu pareikalavo padaryti iki 2014 m. rugpjūčio 14 d. [18]

25. 2012 m. vasario 27 d. pagrįstoje nuomonėje Komisija nurodė Belgijos Karalystei, kad atsisakiusi Sąjungos institucijas ir įstaigas atleisti nuo Nutarimo dėl elektros energijos 26 straipsnyje ir Nutarimo dėl dujų 20 straipsnyje numatytų regioninių mokesčių ji pažeidė Protokolo 3 straipsnio antrą pastraipą. 2012 m. balandžio 23 d. Belgijos Karalystė pateikė savo pastabas dėl pagrįstos nuomonės.

26. Neįtikinta Belgijos Karalystės argumentų ir pastarajai nepakeitus savo pozicijos Komisija pareiškė šį ieškinį.

III – Komisijos ieškinys

27. Komisija kaltina Belgijos Karalystę tuo, kad atsisakiusi Sąjungos institucijas ir įstaigas atleisti nuo Nutarimo dėl elektros energijos 26 straipsnyje ir Nutarimo dėl dujų 20 straipsnyje numatytų regioninių mokesčių ir prieštaraudama tam, kad Briuselio-Sostinės regionas grąžintų šiuos mokesčius, ji nevykdė įsipareigojimų, kuriuos turi vykdyti pagal Protokolo 3 straipsnio antrą pastraipą.

28. Komisija mano, kad Protokolo 3 straipsnio antroje pastraipoje nustatytos atleidimo nuo netiesioginių mokesčių sąlygos yra įvykdytos – elektros energijos ir dujų tiekimas yra Sąjungos savo oficialiam naudojimui perkamas didelės vertės pirkinys.

15 — Iš tiesų antrame oficialiame pranešime minimas susirašinėjimas, kuriame Komisija paprašė Briuselio-Sostinės regiono valdžios institucijų grąžinti regioninius mokesčius „nuo jų taikymo pradžios 2001 m.“ Vis dėlto pažymėsiu, kad savo antrajame oficialiame pranešime (kaip ir pirmajame oficialiame pranešime, pagrįstoje nuomonėje ir ieškinyje) Komisija padarė išvadą, kad neatleidusi Sąjungos nuo „[Nutarimo dėl elektros energijos] 26 straipsniu ir [Nutarimo dėl dujų] 20 straipsniu nustatytų mokesčių“ Belgijos Karalystė nevykdė įsipareigojimų pagal Protokolo 3 straipsnio antrą pastraipą. Nutarimo dėl elektros energijos 26 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad „Mokestis taikomas nuo 2004 m. sausio mėnesio“, o Nutarimas dėl dujų priimtas 2004 m.

16 — 2008 m. rugsėjo mėn. Komisija atnaujino regioninių mokesčių mokėjimus *Electrabel* ir sumokėjo jai nuo 2005 m. liepos mėn. nesumokėtus regioninius mokesčius.

17 — Byla nagrinėjama ir teismo posėdis turėjo vykti 2015 m. gegužės 21 d.

18 — Nėra žinoma, ar Sąjunga reikalavimą įvykdė, ir, jeigu taip nebuvo, ar *Luminus* patraukė ją atsakomybėn dėl apmokėjimo, kaip grasino padarysianti.

29. Komisija tvirtina, kad Sprendimas *Komisija / Belgija* (C-437/04, EU:C:2007:178), kuriame Teisingumo Teismas atmetė imuniteto taikymo galimybę, motyvuodamas savo sprendimą tuo, kad pareigą mokėti nagrinėjamą mokestį turėjo ne Sąjunga, o su ja sutartį sudaręs asmuo, negali būti pritaikytas šioje byloje. Iš tiesų šis sprendimas susijęs su tiesioginiu mokesčiu, o regioniniai mokesčiai yra netiesioginiai mokesčiai. Komisija mano, kad nors Sąjunga nėra pareigą mokėti regioninius mokesčius turintis asmuo, praktiškai jie visada perkeliami Sąjungai dėl jų netiesioginio pobūdžio ir Belgijos teisės aktų leidėjo ketinimų.

30. Komisija mano, kad Protokolo 3 straipsnio trečia pastraipa, pagal kurią negalimas atleidimas nuo mokesčių, kurie yra „tik atsiskaitymas už komunalines paslaugas“, šiuo atveju netaikytina. Viena vertus, Sąjungai teikiamos viešosios paslaugos arba tokiomis galinčios būti paslaugos nėra pritaikytos konkrečiai jai, kaip to reikalaujama Teisingumo Teismo praktikoje. Kita vertus, nėra tiesioginio ir proporcingo ryšio tarp realių paslaugos sąnaudų ir regioninių mokesčių dydžio, kurių reikalaujama pagal Teisingumo Teismo praktiką.

31. Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti Belgijos Karalystę nevykdžius įsipareigojimų pagal Protokolo 3 straipsnio antrą pastraipą. Ji taip pat prašo priteisti iš Belgijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.

IV – Procesas Teisingumo Teisme

32. Savo atsiliepime į ieškinį Belgijos Karalystė tvirtina, kad pagal Protokolo 3 straipsnio antrą pastraipą Sąjungos institucijos ir įstaigos negali būti atleistos nuo regioninių mokesčių. Ji teigia, kad Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija / Belgija* (C-437/04, EU:C:2007:178) turi būti taikytinas šioje byloje, nes Sąjunga nėra pareigą mokėti regioninius mokesčius turintis asmuo, o nei Nutarimas dėl elektros energijos, nei Nutarimas dėl dujų neįpareigoja pareigą mokėti mokesčius turintį asmenį perkelti juos galutiniam vartotojui, vadinasi, jų perkėlimas Sąjungai yra visiškai sutartinis. Taip pat Belgijos Karalystė mano, kad jeigu Teisingumo Teismas nuspręstų, kad Protokolo 3 straipsnio antra pastraipa taikytina regioniniams mokesčiams, atleidimas nuo mokesčių turi būti netaikomas pagal šios nuostatos trečią pastraipą. Belgijos Karalystė prašo Teisingumo Teismo atmesti ieškinį kaip nepagrįstą ir priteisti Komisijai bylinėjimosi išlaidas.

33. Dublike Komisija pakartoja, kad tiekėjas arba tinklo operatorius, nors jie ir yra pareigą mokėti regioninius mokesčius turintys asmenys, jį tik surenka ir perkelia jo naštą galutiniam klientui. Kalbėdama apie Protokolo 3 straipsnio trečiąją pastraipą Komisija pabrėžia, kad Sąjungai negali būti naudingas jokio viešosios paslaugos uždavinio vykdymas, finansuojamas iš regioninio mokesčio už dujas, nes jos yra orientuotos tik į namų ūkius, ir kad iš regioninio mokesčio už elektros energiją finansuojami viešosios paslaugos uždaviniai arba nėra paslaugos, arba jos nėra teikiamos specialiai jai.

34. Triplike Belgijos Karalystė visų pirma pažymi, kad nėra svarbu nustatyti, ar regioniniai mokesčiai yra tiesioginiai, ar netiesioginiai mokesčiai, nes, priešingai, nei tvirtina Komisija, visi netiesioginiai mokesčiai nėra perkeliami galutiniam klientui.

V – Vertinimas

35. Manau, kad prieš pradedant nagrinėti Komisijos argumentus, naudinga trumpai priminti Protokolo 3 straipsnio struktūrą, siekiant nurodyti įsipareigojimo nevykdymo, kuriuo kaltinama Belgijos Karalystė, sudedamąsias dalis.

A – *Dėl Protokolo 3 straipsnio struktūros*

36. Protokolo 3 straipsnyje išskiriami tiesioginiai ir netiesioginiai mokesčiai. Kaip pažymėjo Teisingumo Teismas, tiesioginių mokesčių atžvilgiu „atleidžiam[a] nuo visų <...> mokesčių“, o fiskalinis imunitetas nuo netiesioginių mokesčių „nėra neribotas“ [19]. Protokolo 3 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatyta, kad „Sąjunga, jos turtas, pajamos ir kita nuosavybė yra atleidžiami nuo visų tiesioginių mokesčių“, atleidimas nuo mokesčių niekaip neribojamas. Vis dėlto Protokolo 3 straipsnio antroje pastraipoje numatyta, kad „netaikomi arba kompensuojami netiesioginiai ar apyvartos mokesčiai, įeinantys į kilnojamojo ar nekilnojamojo turto kainą, tais atvejais, kai Sąjunga savo oficialiam naudojimui perka didelės vertės pirkinius, į kurių kainą įeina minimi mokesčiai“. Joje taip pat patikslinama, kad „šios nuostatos netaikomos tais atvejais, kai jos gali iškreipti konkurenciją Sąjungoje“. Taigi atleidimas nuo netiesioginių mokesčių galioja tik jeigu įvykdytos trys sąlygos: prima, netiesioginiai mokesčiai turi būti sumokėti perkant didelės vertės pirkinius; antra, šiuos pirkinius turi pirkti Sąjunga savo oficialiam naudojimui; trečia, atleidimas nuo mokesčių negali iškreipti konkurencijos Sąjungoje [20].

37. Protokolo 3 straipsnio trečiojoje pastraipoje nurodyta, kad „negali būti atleidžiama“ nuo mokesčių, kurie yra „tik atsiskaitymas už komunalines paslaugas“.

38. Dėl Protokolo 3 straipsnio taikymo srities Teisingumo Teismas sprendime *AGF Belgium* nutarė, kad, „išskyrus 3 straipsnio antroje ir trečioje pastraipose nurodytus apribojimus <...>, imunitetas taikytinas visoms tiesioginių ar netiesioginių mokesčių rūšims“ [21].

39. Pabrėžiu, kad mokesčio sąvoka, kaip ji suprantama pagal Protokolo 3 straipsnio nuostatas, neatsižvelgiant į tai, ar kalbama apie jo pirmoje pastraipoje nurodytus „tiesioginius mokesčius“, ar apie antroje pastraipoje nurodytus „netiesioginius ar apyvartos mokesčius“, aiškinama autonomiškai. Tame pačiame Sprendime *AGF Belgium* Teisingumo Teismas nusprendė, kad Protokolo 3 straipsnis buvo taikytinas papildomoms draudimo įmokoms „neatsižvelgiant į jų kvalifikavimą nacionalinėje teisėje“ (šiuo atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą priėmęs teismas nurodė, kad nagrinėjamos draudimo įmokos jam labiau atrodė panašios į socialines įmokas, o ne mokesčių priemones) [22].

40. Trečioje pastraipoje paminėta Protokolo 3 punkto taikymo srities „išlyga“ – „tik atsiskaitymas už komunalines paslaugas“. Trečioje pastraipoje neigiamu būdu nustatoma Protokolo 3 straipsnio taikymo sritis, nurodant, kad jis netaikomas mokesčiams už komunalines paslaugas. Šiuo požiūriu pabrėžiu, kad tokioms priemonėms 3 straipsnis netaikomas dėl to, kad jame numatytas fiskalinis imunitetas, ir kad mokesčiai, kurie kvalifikuojami kaip „atsiskaitymas už komunalines paslaugas“, neturėtų būti fiskalinio pobūdžio. „Atlygio“ sąvokos mokesčio sąvokoje nėra [23].

19 — Sprendimas *Europos bendrija* (C-199/05, EU:C:2006:678, 31 punktas).

20 — Patikslinu, kad Protokolo 3 straipsnio antroje pastraipoje numatytas netiesioginių ir apyvartos mokesčių netaikymas arba kompensavimas taikomas visiems pirkiniams, įskaitant ir paslaugų teikimą (Sprendimo *AGF Belgium*, C-191/94, EU:C:1996:144, 36 punktas).

21 — Sprendimas *AGF Belgium* (C-191/94, EU:C:1996:144, 20 punktas).

22 — Ten pat, 16 punktas: „*neatsižvelgiant į jų teisinį kvalifikavimą nacionalinėje teisėje* nagrinėjami mokesčiai negali būti prilyginami įmokoms, mokėtinoms asmenų, kurie priklauso socialinės apsaugos sistemai arba yra socialinės įstaigos nariai <...>“ (išskirta mano). Kaip pažymi generalinis advokatas F. G. Jacobs, „Nesvarbu, kaip mokestis klasifikuojamas pagal nacionalinės teisės aktus. 3 straipsnyje vartojami terminai „mokesčiai“, „rinkliavos“ turi būti aiškinami atsižvelgiant į įprastą jų reikšmę ir nuostatos tikslą. Tai vienintelis požiūris, kuris leidžia užtikrinti visapusišką šios nuostatos veiksmingumą ir vienodą taikymą“ (generalinio advokato F. G. Jacobs išvados byloje *AGF Belgium*, C-191/94, EU:C:1996:53, 17 punktas). Taip pat žr. Sprendimą *Humblet / Belgijos valstybė*, (6/60-IMM, EU:C:1960:48) dėl Protokolo (dabartinio) 13 straipsnio antrosios dalies, susijusios su pareigūnų atleidimu nuo mokesčių: „kadangi pagal taikomą teisę bendro pobūdžio problema turi būti sprendžiama pagal Bendrijos teisę <...>, o ne pagal Belgijos teisę“. Taip pat Sprendime *Komisija / Belgija* (C-437/04, EU:C:2007:178, 44–46 punktai) Teisingumo Teismas autonomiškai aiškina „tiesioginio mokesčio“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal Protokolo 3 straipsnio pirmą pastraipą.

23 — Kaip generalinis advokatas F. G. Jacobs pažymi byloje *AGF Belgium*, „atsiskaitymas už komunalines paslaugas yra už konkrečią paslaugą mokama kaina. Tarp atlygio ir suteiktos paslaugos yra tiesioginis ryšys <...>. Vis dėlto taip nėra mokesčio (prancūzų k. „impôt“) atveju, kai ryšys tarp mokėjimo ir visos gautos paslaugos yra netiesioginis ir tolimas“ (generalinio advokato F. G. Jacobs išvados byloje *AGF Belgium* C-191/94, EU:C:1996:53, 31–32 punktai). Beje, mokesčiai ir rinkliavos už suteiktas paslaugas yra atskirti valstybių narių mokesčių teisėje: šiuo klausimu žr. generalinio advokato K. Roemer išvadą byloje *Van Leeuwen* (32/67, EU:C:1968:2), kurioje jis pažymi, kad skirtumas tarp mokesčių ir rinkliavų už suteiktas paslaugas, kurios yra tik atlygis už viešųjų institucijų suteiktas paslaugas, taikomas Nyderlandų, Vokietijos, Prancūzijos, Italijos ir Belgijos teisėse; Dėl Prancūzijos teisės žr. J. Lamarque, O. Négrin ir L. Ayrault *Droit fiscal général*, 3-iasis leidimas, *LexisNexis*, 2014, 94 ir paskesni punktai.

41. Manau, kad antroje Protokolo pastraipoje paminėta Protokolo 3 straipsnio taikymo srities išlyga grindžiama reikalavimu, kad netiesioginiai mokesčiai būtų „įtraukti į [Sąjungos perkamo] kilnojamojo arba nekilnojamojo turto kainą“: tiesioginis mokestis turi būti įtrauktas į prekės kainą. Pirkinio vertė ir tikslas (Sąjungos oficialus naudojimas) yra susiję su *konkrečiu* pirkiniu, kurį perkant renkamas netiesioginis mokestis, o ne su paties mokesčio pobūdžiu: taigi tai yra esminė imuniteto, o ne jo taikymo sąlyga [24]. Taip pat reikalavimas neiškraipyti konkurencijos vidaus rinkoje gali būti vertinamas tik kaip esminė sąlyga.

42. Pabrėžiu, kad kitų Protokolo 3 straipsnio taikymo srities išlygų nei paminėtosios ankstesniuose dvejuose punktuose, nėra. Iš tiesų Sprendime *AGF Belgium* Teisingumo Teismas nurodo, kad Protokolo 3 straipsnis taikytinas „visų rūšių mokesčiams“, „išskyrus išlygas“, numatytas šios nuostatos antroje ir trečioje pastraipose [25]. Teisingumo Teismas pagrindžia šių dviejų išlygų išimtinumą Protokolo 3 straipsnio formuluote, kuri, anot jo, imunitetą apibrėžia „labai plačiai“ [26]. Be to, manau, kad tėra dvi Protokolo 3 straipsnio taikymo srities išlygos, nes jos aiškiai nurodytos. Jeigu Sąjungos teisės aktų leidėjas būtų norėjęs, kad Protokolo 3 straipsniui būtų taikomos kitos išlygos, tas kitas išlygas jis būtų nustatęs aiškiai, kaip tai padarė dėl atsiskaitymo už komunalines paslaugas ir netiesioginių mokesčių, kurie nėra įtraukti į perkamos prekės kainą.

B – *Dėl įsipareigojimo neįvykdymo sudedamųjų dalių*

43. Komisija tvirtina, kad atsisakiusi Sąjungai taikyti imunitetą nuo regioninių mokesčių Belgijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal Protokolo 3 straipsnį.

44. Taigi Komisija turi įrodyti, kad regioniniai mokesčiai tenkina Protokolo 3 straipsnio antroje pastraipoje numatytas sąlygas. Ji turi įrodyti, kad regioniniai mokesčiai yra „įtraukti į <...> kainą“, kurią Sąjunga moka už elektros energijos ir dujų tiekimą, ir kad šis tiekimas yra „didelės vertės“ pirkinys, pirktas savo „oficialiam naudojimui“, kuris neiškreipia konkurencijos vidaus rinkoje.

45. Belgijos Karalystė prieštarauja teigdama, kad Protokolo 3 straipsnio antra pastraipa taikoma tik tiems mokesčiams, kuriais pagal nacionalinę teisę yra apmokestinama Sąjunga. Vadinasi, jeigu, kaip nagrinėjamu atveju, pagal su pareigą mokėti mokestį turinčiu asmeniu sudarytą sutartį Sąjungai tenka šio mokesčio našta, jai nebūtų taikomas Protokolo 3 straipsnyje numatytas imunitetas. Taigi taip pat Komisija turi įrodyti, kad Protokolo 3 straipsnio antra pastraipa taikoma mokesčiams, kuriuos Sąjunga sumoka nebūdama pareigą tuos mokesčius mokėti turintis asmuo.

46. Papildomai Belgijos Karalystė prieštarauja tvirtindama, kad regioniniai mokesčiai, kaip jie suprantami pagal Protokolo 3 straipsnio antrą pastraipą, yra tik atsiskaitymas už komunalines paslaugas ir kad dėl to jiems netaikomas šio straipsnio antroje pastraipoje numatytas imunitetas. Taigi Komisija turi įrodyti, kad regioniniai mokesčiai nėra tik atsiskaitymas už komunalines paslaugas [27].

24 — Jeigu pirkinys yra nedidelės vertės ir taikyti fiskalinį imunitetą neleista dėl šios priežasties, nagrinėjamas mokestis vis tiek nepraranda savo fiskalinio pobūdžio: jam taikomas Protokolo 3 straipsnis. Paprasčiausiai imunitetas netaikytinas, nes sandoris neatitinka vienos esminių jo antros pastraipos sąlygų – pirkinys turi būti „didelės vertės“.

25 — C-191/94, EU:C:1996:144, 20 punktas (išskirta mano).

26 — Ten pat, 19 punktas.

27 — Šiuo požiūriu patikslinu, kad regioninių mokesčių kvalifikavimas pagal Belgijos teisę Komisijai visiškai nepadėtų, nes, kaip jau tapo aišku, mokesčio sąvoka, kaip ji suprantama pagal Protokolo 3 straipsnį, aiškinama autonomiškai. Taigi nesvarbu, kad pagal Belgijos teisę regioninis mokestis už dujas, atrodo, labiau laikomas mokesčiu nei rinkliava už suteiktas paslaugas, remiantis tuo, kad, norint jį kvalifikuoti kaip rinkliavą už suteiktas paslaugas, reikėtų, kad paslauga būtų teikiama atskirai pareigą mokėti mokestį turinčiam asmeniui, o taip nėra. Žr. Valstybės Tarybos priimtą nuomonę dėl nutarimo, susijusio su elektros energijos rinkos organizavimu Briuselio-Sostinės regione, projektą, Briuselio-Sostinės parlamentas, Parlamento dokumentai, 2000/2001 m. sesija, Dokumentas Nr. A-192/1-00/01, p. 64

47. Manau, jog sunku užginčyti faktą, kad šiuo atveju tenkinamos trys atleidimo nuo netiesioginių mokesčių sąlygos; be to, Belgijos Karalystė to neginčija. Taigi labai trumpai išnagrinėsiu šias tris sąlygas, paskui – klausimus, kurie yra tarp šalių vykstančių diskusijų objektas. Viena vertus, kalbama apie Protokolo 3 straipsnio antros pastraipos taikymą mokesčiams, kurių našta tenka Sąjungai, nors ji nėra pareigą tuos mokesčius mokėti turintis asmuo, ir tai yra klausimas, kuriam tiek Komisijos, tiek Belgijos Karalystės procesiniuose dokumentuose skiriama daugiausia dėmesio; kita vertus, ir kartu reaguojant į Belgijos Karalystės papildomai pateiktą argumentą, kalbama apie regioninių mokesčių kvalifikavimą tik kaip atsiskaitymo už komunalines paslaugas, kaip tai suprantama pagal Protokolo 3 straipsnį.

C – *Dėl Protokolo 3 straipsnio antroje pastraipoje nustatyto imuniteto sąlygų*

48. Reikėtų priminti, kad imunitetas nuo netiesioginių mokesčių taikomas tik tada, kai jie sumokami perkant didelės vertės pirkinį, jei šis pirkinys Sąjungos perkamas oficialiam naudojimui ir jeigu imunitetas neiškreipia konkurencijos vidaus rinkoje.

49. Neabejoju, kad nagrinėjamu atveju šios sąlygos įvykdytos.

50. Iš tiesų elektros energijos ir dujų tiekimas Sąjungos keturioms institucijoms ir įstaigoms yra neabejotinai didelės vertės pirkinys; primenu, kad Briuselio pirmosios instancijos teisme nagrinėjamoje byloje, susijusioje su sutartimi, sudaryta su *Electrabel*, ginčas vyksta dėl daugiau kaip 4 mln. EUR ir kad suma, kurios *Luminus* reikalauja iš Sąjungos viršija 2 mln. EUR. Taip pat manau, kad pirkinys neabejotinai pirktas oficialiam Sąjungos naudojimui: be elektros energijos ir dujų pareigūnai ir kiti tarnautojai negalėtų dirbti [28].

51. Trečiosios sąlygos, susijusios su konkurencijos iškraipymu, bylos šalys nė neaptarė. Dėl likusios informacijos manau, kad ji gali susilieti su antrąja sąlyga, susijusia su oficialiu pirkinio naudojimu: jeigu Sąjunga perka kilnojamąjį arba nekilnojamąjį turtą savo oficialiam naudojimui, ji vykdo veiklą, kuria nesiekiama pelno, o tokia veikla negali iškraipyti konkurencijos [29].

52. Galiausiai pabrėžiu, kad Protokolo 3 straipsnio antroje pastraipoje yra numatytos tik pirma išanalizuotos trys sąlygos. Nors Teisingumo Teismas savo sprendimuose *Komisija / Belgija* ir *Europos bendrija* pabrėžia, kad Komisija neįrodė, jog atsisakymas suteikti imunitetą kelia grėsmę Sąjungos nepriklausomybei ir tinkamam jos veikimui, jis tai darė tik papildomai, po to, kai imuniteto pritaikymo galimybę atmetė dėl kitų motyvų [30]. Taigi Teisingumo Teismas nenustato grėsmės Sąjungos nepriklausomybei arba tinkamam jos veikimui kaip papildomos imuniteto taikymo sąlygos.

28 — Dėl Sąjungos pirkinių „oficialaus naudojimo“ žr. C. Schmidt „Le protocole sur les privilèges et immunités des Communautés européennes – Commentaire de l'article 218 du Traité de Rome et de l'article 28, premier alinéa, du traité de fusion“, *Cahiers de droit européen*, 1991, p. 67–100, 17 punktas; ir J. Duffar *Contribution à l'étude des privilèges et immunités des organisations internationales*, LGDJ, Paryžius, 1982, VII skyrius, p. 291–292, 341 punktas.

29 — Žr. ankstesnėje išnašoje cituoto Jean Duffar leidinio 339 punktą: „tikslas neiškreipti konkurencijos aiškiai nurodytas [Protokolo] 3 straipsnio [antroje] pastraipoje. Atleidimas nuo mokesčių turi būti taikomas tik toms veiklos rūšims, kuriomis siekiama organizacijos tikslų, o peržengus šią ribą atleidimas nuo mokesčių nebetenka savo prasmės“.

30 — Sprendime *Komisija / Belgija* Teisingumo Teismas nutarė, kad atleisti nuo mokesčių negalima, motyvuojant tuo, kad tai neatneštų naudos subjektui, su kuriuo Sąjunga sudarė sutartį; tik paskui jis nurodė, kad tokios išvados „negali paneigti“ Protokolo 3 straipsnio tikslas, t. y. Sąjungos nepriklausomybės ir sklandaus funkcionavimo užtikrinimas (C-437/04, EU:C:2007:178, 55 ir 56 punktai). Sprendime *Europos bendrija* Teisingumo Teismas pažymi, kad „bet kuriuo atveju“ Komisija neįrodė, kad nagrinėjamo mokesčio sumokėjimas keltų grėsmę Sąjungos nepriklausomybei ir sklandžiam funkcionavimui (C-199/05, EU:C:2006:678, 43 punktas).

D – *Dėl Protokolo 3 straipsnio taikymo mokesčiams, kurių našta pagal nacionalinę teisę tenka Sąjungai, kai ji nėra pareigą mokėti šiuos mokesčius turintis asmuo*

53. Belgijos Karalystė tvirtina vykdžiusi įsipareigojimus pagal Protokolo 3 straipsnio antrą pastraipą, nes ji taikytina tik mokesčiams, kuriuos mokėti pareigą pagal nacionalinę teisę turi Sąjunga. Vis dėlto regioninių mokesčių atveju taip nėra. Belgijos Karalystės teigimu, Sąjungai ši našta tenka pagal sutartį, kuri ją saisto su pareigą mokėti mokesčius turinčiu asmeniu – Sąjunga sutiko, kad mokestis būtų jai perkeliamas.

54. Šiuo požiūriu Belgijos Karalystė remiasi Sprendimu *Komisija / Belgija*[31]. Šiame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad Protokolo 3 straipsnio pirmoje pastraipoje nenumatyta nuo mokesčių atleisti subjektus, kurie su Sąjunga yra sudarę sutartis. Vadovaudamasi tuo ji daro išvadą, kad atsisakiusi Sąjungą atleisti nuo regioninio nekilnojamojo turto mokesčio, kurį mokėti pareigą turi nekilnojamojo turto savininkas ir kurio našta perkelta Sąjungai pagal nuomos sutartį, Belgijos Karalystė vykdė įsipareigojimus pagal Protokolo 3 straipsnio pirmą pastraipą.

55. Nagrinėjamu atveju asmuo, turintis pareigą mokėti regioninį mokestį už elektros energiją pagal Nutarimo dėl elektros energijos 26 straipsnio 1 dalį yra elektros energijos tiekėjas, kuris ją perka iš elektros energijos gamintojo ir perparduoda. Pagal Nutarimo dėl dujų 20 straipsnį pareigą mokėti regioninį mokestį už dujas turi skirstomojo tinklo operatorius, o vėliau, nuo 2011 m., pagal 20p straipsnio 1 dalį – dujų tiekėjas, kuris perka jas iš importuotojų ir perparduoda. Taigi regioninius mokesčius Sąjunga moka būtent pagal sutartis, ją saistančias su pareigas mokėti mokesčius turinčiais asmenimis. Taigi *Electrabel*, kuri buvo Komisijos, Tarybos, Parlamento ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto elektros energijos tiekėja iki 2009 m. liepos 31 d. ir iki šiol yra dujų tiekėja, perkėlė šiuos regioninius mokesčius Sąjungai[32]. *Luminus*, kuri tiekė elektros energiją nuo 2009 m. rugpjūčio 1 d. iki 2012 m. liepos 31 d.[33], regioninių mokesčių neperkėlė Sąjungai[34].

56. Šiuo klausimu Komisija tvirtina, kad Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija / Belgija* negali būti taikomas šioje byloje. Ji neginčija, kad pagal Belgijos teisę pareigą mokėti regioninius mokesčius turi tiekėjas arba skirstomojo tinklo operatorius, o ne Sąjunga. Vis dėlto ji iš esmės tvirtina, kad regioniniai mokesčiai perkeliami ne vien naudojantis sutarties šalių laisve, nes, viena vertus, regioniniai mokesčiai perkeliami Belgijos teisės aktų leidėjo valia, kita vertus, regioniniai mokesčiai, kaip netiesioginiai mokesčiai, yra perkelti vartotojui. Taigi šioje byloje aptariama padėtis, susijusi su netiesioginiu mokesčiu, skiriasi nuo aplinkybių, kurias Teisingumo Teismas nagrinėjo Sprendime *Komisija / Belgija* ir kurios buvo susijusios su tiesioginiu mokesčiu. Imuniteto nuo netiesioginių mokesčių netaikymas Sąjungai dėl to, kad ji nėra pareigą juos mokėti turintis asmuo, praktiškai reikštų, kad beveik visada būtų atsisakyta leisti jai taikyti imunitetą nuo netiesioginių mokesčių.

57. Pradėsiu nuo to, kad manęs praktiškai neįtikino Komisijos argumentas, jog netiesioginiai mokesčiai pagal savo pobūdį yra perkeltini. Reikia išsiaiškinti ne tai, ar netiesioginiai mokesčiai pagal pobūdį yra perkeltini, o tai, ar šioje byloje nagrinėjami netiesioginiai mokesčiai – regioniniai mokesčiai – yra perkelti.

31 — EU:C:2007:178, 50 ir 51 punktai.

32 — Komisijos ir *Electrabel* sudarytos sutarties dėl aukštos įtampos elektros energijos tiekimo bendrųjų sąlygų 4.2 punkte nustatyta, kad „prie mūsų elektros energijos kainos pridedami <...> mokesčiai, rinkliavos, įmokos, įnašai ir papildomos mokesčių sumos, kurias mums nustato kompetentinga valdžios institucija, kuriuos mes galim arba privalom perkelti savo klientams ir kurie grindžiami arba taikytini dėl mūsų elektros energijos ir gamtinių dujų tiekimo verslo plačiausia prasme, pavyzdžiui, Elektros energijos ir dujų tiekimo reguliavimo komisijai (prancūzų k. CREG) finansuoti skirta rinkliava, federalinė įmoka, skirta tam tikriems viešosios paslaugos įsipareigojimams finansuoti, ir elektros energijai taikoma įmoka“.

33 — Tik dėl tiekimo aukštos įtampos tinklais; žemos įtampos linijomis (Parlamento atveju – vidutinės įtampos) *Electrabel* iki dabar tiekia elektros energiją Komisijai, Tarybai ir Parlamentui (iš bylos dokumentų nematyti, kad Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas būtų pasirašęs sutartį dėl tiekimo žemos įtampos linijomis).

34 — Su Komisija sudarytos sutarties dėl elektros energijos tiekimo aukštos įtampos linijomis specialiųjų sąlygų 3.2 straipsnyje nustatyta, kad „mokesčiai, rinkliavos ir kiti regioniniai ir federaliniai mokesčiai negalės būti įtraukti į sąskaitas“.

58. Vis dėlto dėl toliau nurodytų priežasčių verta išnagrinėti Komisijos nuomonę, kad imuniteto negalima netaikyti vien dėl to, kad Sąjunga nėra pareigą mokėti regioninius mokesčius turintis asmuo.

59. Pirma, iš Protokolo 3 straipsnio antros pastraipos negalima daryti išvados, kad tiesiogiai pareigą mokėti netiesioginius mokesčius ir apyvartos mokesčius turi turėti Sąjunga, kad jai galėtų būti taikomas imunitetas. Sąjungos teisės aktų leidėjas galėjo numatyti, kad, pavyzdžiui, „esant galimybei, valstybių narių vyriausybės imasi atitinkamų priemonių, kad būtų netaikomi arba kompensuojami netiesioginiai ar apyvartos mokesčiai, *kuriuos mokėti pareigą turi Sąjunga*, tais atvejais, kai Bendrijos savo oficialiam naudojimui perka didelės vertės pirkinius“. Tačiau taip nėra. Kaip jau minėta, šioje nuostatoje apsiribojama reikalavimu, kad netiesioginiai mokesčiai būtų „įtraukti į <...> kainą“, kurią moka Sąjunga. Taigi praktiškai pakaktų, kad Sąjunga sumokėtų netiesioginius mokesčius tam, kad jiems būtų taikoma Protokolo 3 straipsnio antra pastraipa, nereikalaujant, kad Sąjunga būtų pareigą mokėti mokesčius turintis asmuo.

60. Antra, negalima netaikyti imuniteto vien dėl to, kad pagal nacionalinę teisę Sąjunga nenurodoma kaip pareigą mokėti mokesčius turintis asmuo.

61. Iš tiesų būtent Belgijos teisė nustato pareigą mokėti regioninius mokesčius turinčius asmenis (elektros energijos tiekėjas, dujų skirstomojo tinklo operatorius, vėliau – dujų tiekėjas), mokesčių bazę (elektros energijos tiekimas, dujų skaitiklių kalibras), jų tarifus (suma eurais už patiektos elektros energijos intervalą arba dujų skaitiklio kalibrą) ir atleidimo nuo jų atvejus (mokestis netaikomas už klientams suteiktą galią jų geležinkelio transporto tinklui).

62. Vadinasi, imuniteto netaikymas dėl to, kad Sąjunga nėra pareigą mokėti mokesčius turintis asmuo, reikštų, kad valstybei, kurioje yra buveinė, paliekama teisė apibrėžti mokesčio sąvoką, kaip tai suprantama pagal Protokolo 3 straipsnį. Tačiau, kaip matėme, Teisingumo Teismas savo Sprendime *AGF Belgium* nusprendė, kad mokesčio sąvoka turi būti aiškinama autonomiškai [35].

63. Lieka išnagrinėti Belgijos Karalystės argumentą, susijusį su tuo, kad regioniniai mokesčiai galutiniam klientui perkeliami remiantis sutartimi. Manau, kad šiuo klausimu yra svarių priežasčių abejoti tuo, kad jie perkeliami tik remiantis sutartimi.

64. Pirma, galimybė perkelti regioninius mokesčius aiškiai numatyta Nutarime dėl elektros energijos ir Nutarime dėl dujų. Nutarimo dėl dujų [36] 20 straipsnyje nustatyta, kad „[su viešosios paslaugos uždaviniais susijusių] sąnaudų įtraukimas į tarifus reglamentuojamas federaliniais teisės aktais“. Nutarimo dėl elektros energijos [37] 26 straipsnio 9 dalyje yra panaši nuostata. Nutarimo dėl dujų projekto straipsnių komentare jos 20 straipsnio klausimu nurodoma, kad jame „tik nustatyta, kad „[viešosios paslaugos užduočių vykdymo] sąnaudas prisiima tinklo operatorius, kuris gali jas *įtraukti*, kaip ir kitas sąnaudų sudedamąsias dalis, į [Elektros energijos ir dujų tiekimo reguliavimo komisijai] teikiamą siūlymą dėl tarifų, laikantis Karaliaus dekreto dėl bendros skirstomųjų tinklų tarifų sistemos nustatymo“ [38]. 2004 m. vasario 29 d. Karaliaus dekrete dėl bendros tarifų sistemos ir pagrindinių principų ir procedūrų dėl tarifų ir Belgijos teritorijoje veiklą vykdančių gamtinių dujų skirstomųjų tinklų operatorių apskaitos [39] nurodyta, kad „į sąskaitas už tarifus *įtraukiamos* tarifų eilutės, susijusios su mokesčiais, papildomais mokėjimais, įnašais ir kompensacijomis <...>. Jie *apima*: 1. [p]apildomus mokėjimus, mokesčius arba kompensacijas, kuriomis siekiama finansuoti su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų vykdymą<...>“ [40].

35 — C-191/94, EU:C:1996:144, 16 punktas, žr. šios išvados 39 punktą.

36 — Iki jo panaikinimo 2011 m. liepos 20 d. Nutarimu, iš dalies keičiančiu Nutarimą dėl dujų, žr. 13 išnašą.

37 — Iki jo panaikinimo 2011 m. liepos 20 d. Nutarimu, iš dalies keičiančiu Nutarimą dėl elektros energijos, žr. 9 išnašą.

38 — Briuselio-Sostinės parlamentas, Parlamento dokumentai, 2003/2004 m. sesija, Dokumentas Nr. A-506/1-03/04, Straipsnių komentaras, 20 straipsnis (išskirta mano).

39 — *Moniteur belge*, 2004 m. kovo 11 d., p. 13656

40 — 9 straipsnis (išskirta mano).

65. Taip pat pažymiu, kad pagal Nutarimo dėl elektros energijos 26 straipsnio 2 dalį pareigą mokėti mokestį turintis asmuo atleidžiamas nuo regioninio mokesčio už elektros energiją „už galią, kuria naudotis suteikiama galimybė klientams, kurie elektros energiją naudoja savo geležinkelio transporto tinklui“. Kitaip tariant, šis mokestis netaikomas, kai galutinis klientas valdo geležinkelio transporto tinklą, taigi Belgijos teisės aktų leidėjas tikrai atsižvelgė į vartojimą, bent jau konkretų jo atvejį (traukimas geležinkeliu). Remiantis Nutarimo dėl elektros energijos 26 straipsnio 2 dalimi galime daryti išvadą, kad regioninį mokestį už elektros energiją siekiama pritaikyti vartojimui, t. y. kad jis skirtas perkelti galutiniam vartotojui.

66. Galiausiai labai reikšminga tai, kad, Teisingumo Teismo žiniomis, *vienintelis* pareigą mokėti regioninius mokesčius turintis asmuo, *Luminus*, sutiko neperkelti regioninių mokesčių Sąjungai. Komisija tvirtina privalėjusi į kvietimus dalyvauti konkurse neįtraukti sąlygos, pagal kurią būtų numatyta, kad regioniniai mokesčiai Sąjungai neperkeliami, nes nė vienas konkurso dalyvis negalėjo sutikti su tokia sąlyga. Be to, Komisijos nuomone, *Luminus* sutiko neperkelti regioninių mokesčių tik todėl, kad buvo klaidingai įsitikinusi, jog jai pačiai nereikės mokėti šių mokesčių. Be to, vėliau *Luminus* paprašė, kad Sąjunga grąžintų regioninius mokesčius.

67. Nors tiesa, kad, kaip pažymi Belgijos Karalystė, pareigą mokėti mokesčius turintis asmuo nėra įpareigotas regioninių mokesčių perkelti galutiniam klientui, nepaisant to, tokiam asmeniui išlieka prievolė sumokėti regioninius mokesčius Briuselio-Sostinės regiono valdžios institucijoms.

68. Šiuo klausimu Komisija tvirtina, kad pareigą mokėti mokesčius turinčiam asmeniui, kuris, nenumačius sąlygos šiuo klausimu, neperkeltų regioninių mokesčių savo klientams, kiltų sunkumų pakelti dėl to tenkančią ekonominę naštą ir jo padėtis taptų sudėtinga. Belgijos Karalystė atsako, kad jeigu taip būtų, Komisija su *Luminus* būtų pasirašiusi „vadinamąją nuostolingą viešojo pirkimo sutartį“ ir kad ji negali remtis neteisėtumu, kurį pati sukūrė.

69. Šiuo klausimu man atrodo aišku, kad pareigą mokėti mokesčius turinčio asmens, kuris neperkeltų regioninių mokesčių savo klientams, padėtis taptų sudėtinga. Jis suinteresuotas juos perkelti, nes privalo sumokėti juos valdžios institucijoms net tuo atveju, jeigu jų neperkelia. Atrodo, kad jis priverstas perkelti šiuos mokesčius, kad jo ekonominė padėtis netaptų sudėtinga.

70. Galiausiai patikslinu, kad šioje byloje aptariama padėtis skiriasi nuo tos, kurią Teisingumo Teismas nagrinėjo Sprendime *Komisija / Belgija*.

71. Tame sprendime Teisingumo Teismas atsisakymą taikyti atleidimą nuo nagrinėjamo regioninio nekilnojamojo turto mokesčio motyvavo tuo, kad Sąjungai mokestis perkeliamas pagal sutartį, o tai reiškia, kad Sąjunga galėjo laisvai atsisakyti jį perkelti. Manau, kad vis dėlto nagrinėjamoje byloje Sąjunga, atrodo, neturi panašios laisvės atsisakyti, kad jai būtų perkelti regioniniai mokesčiai, kurią ji turėjo atsisakydama regioninio nekilnojamojo turto mokesčio perkėlimo jai. Jeigu pastato savininkas nuomos sutartį būtų pasirašęs tik su sąlyga, kad šis mokestis bus perkeltas, Sąjunga būtų galėjusi pasirinkti kitą nuomotoją. Jai būtų sunkiau surasti kitus elektros energijos ir dujų tiekėjus, nes, nors elektros energijos ir dujų rinkos tikrai yra atviros konkurencijai, vis dėlto jose nėra neriboto operatorių skaičiaus.

72. Taigi šioje byloje Teisingumo Teismas gali patenkinti Komisijos prašymą neprieštaraudamas savo Sprendimui *Komisija / Belgija*. Tiesa, tame sprendime Teisingumo Teismas nutarė, kad „dėl situacijos rinkoje neturėtų būti taikomas fiskalinis imunitetas“. Vis dėlto manau, kad ne ekonominė padėtis elektros energijos ir dujų rinkoje, o jos pobūdis – aišku, ji atvira, tačiau reguliuojama – riboja laisvę rinktis tiekėją. Elektros energijos ir dujų rinka negali būti lyginama su nekilnojamojo turto rinka, nagrinėjama Sprendime *Komisija / Belgija*.

73. Darydamas tarpinę išvadą manau, kad Komisija pakankamai įrodė, kad Protokolo 3 straipsnio antroje pastraipoje nustatytos imuniteto sąlygos yra įvykdytos.

E – *Dėl „tik atsiskaitymo už komunalines paslaugas“ kvalifikavimo pagal Protokolo 3 straipsnio trečią pastraipą*

74. Belgijos Karalystė papildomai tvirtina, kad net jeigu regioninius mokesčius privalėtų mokėti Sąjunga, juos vis tiek reikėtų laikyti tik atsiskaitymu už komunalines paslaugas. Pagal Protokolo 3 straipsnio trečią pastraipą nuo jų neatleidžiama. Todėl tam, kad galėtume padaryti galutinę išvadą, reikia išnagrinėti šį argumentą.

75. Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal Protokolo 3 straipsnio trečią pastraipą mokestis laikomas „tik atsiskaitymu už komunalines paslaugas“, jeigu jis atitinka dvi sąlygas. Pirma, komunalinė paslauga turi būti teikiama ar bent jau gali būti teikiama tiems, kurie moka šį mokestį [41]. Antra, turi egzistuoti tiesioginis ir proporcingas ryšys tarp realių paslaugos sąnaudų ir paslaugos gavėjo sumokėto mokesčio [42]. Nuosekliai išnagrinėsiu, ar regioniniai mokesčiai atitinka šias dvi sąlygas.

1. Dėl paslaugos, teikiamos tiems, kurie moka mokestį, sąvokos

76. Komisija tvirtina, kad paslaugos, už kurias atlyginama regioniniais mokesčiais, negali būti teikiamos Sąjungai arba negali būti teikiamos specialiai jai.

77. Regioninio mokesčio už elektros energiją atveju tam tikros Nutarimo dėl elektros energijos 24 ir 24a straipsniuose numatyti viešosios paslaugos uždaviniai yra, kaip pažymi Komisija, orientuoti tik į namų ūkius, taigi Sąjungos atžvilgiu jie negali būti vykdomi. Taip yra minimalaus elektros energijos kiekio buitiniam naudojimui nepertraukiamo tiekimo bei elektros energijos tiekimo taikant specialų socialinį tarifą, kurie numatyti 24 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, atveju. Priešingai, nei teigia Belgijos Karalystė, nėra svarbu, kad šie viešosios paslaugos uždaviniai gali būti vykdomi Sąjungos darbuotojų naudai, nes Protokolo 3 straipsnyje numatytas Sąjungai, o ne jos pareigūnams ir kitiems tarnautojams taikytinas imunitetas. Taigi komunalinės paslaugos turi būti teikiamos būtent Sąjungai.

78. Vadinasi, pagal Protokolo 3 straipsnio trečią pastraipą nei minimalaus elektros energijos kiekio namų ūkių naudojimui nepertraukiamas tiekimas, nei elektros energijos tiekimas taikant specialų socialinį tarifą nėra komunalinės paslaugos.

79. Tačiau manau, kad kitais viešosios paslaugos uždaviniais, įskaitant Nutarime dėl elektros energijos numatytus uždavinius, Sąjunga gali naudotis arba veiksmingai naudojasi.

80. Manau, jog negalima atmesti galimybės, kad kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos perpirkimas, numatytas Nutarimo dėl elektros energijos 24a straipsnio 1 dalyje, yra naudingas Sąjungai. Komisija nurodo, kad Sąjungos institucijose yra įdiegtos kogeneracinės sistemos. Manau, kad nesvarbu, jog institucijų pagaminamas elektros energijos kiekis yra mažesnis už jų suvartojamą elektros kiekį, todėl jos neparduoda kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos. Pakanka to, kad Sąjungai gali būti naudingas taip pagamintos elektros energijos perpirkimas. Taip pat nesvarbu, kad kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos perpirkimas atitinka Briuselio-Sostinės regiono aplinkosaugos politiką – priešingai, nei tvirtina Komisija, perpirkimas išlieka Sąjungai teikiama paslauga. Be to, negalima atmesti tikimybės, kad tam tikromis dienos valandomis Sąjungos pagaminamas kiekis yra didesnis už suvartojamą. Galiausiai pažymėtina, kad elektros energijos pardavimas, atsižvelgiant į nedidelį jos kiekį, negali būti prilyginamas komercinei veiklai, kurios Sąjunga neketina vykdyti.

41 — Sprendimas *AGF Belgium* (C-191/94, EU:C:1996:144, 26 punktas); Sprendimas *Europos bendrija* (C-199/05, EU:C:2006:678, 21 punktas).

42 — Sprendimas *Europos bendrija* (C-199/05, EU:C:2006:678, 25 punktas).

81. Be to, Nutarimo dėl elektros energijos 24a straipsnio 2 dalyje numatyta viešų erdvių apšvietimo įrenginių montavimo, priežiūros ir atnaujinimo paslauga Sąjunga naudojasi – apšviečiami rajonai, kuriuose įsikūrusios Sąjungos institucijos ir įstaigos. Žinoma, viešųjų erdvių apšvietimu naudojasi ne tik Sąjunga, bet visi esantys Briuselyje asmenys. Vis dėlto, mano nuomone, priešingai, nei tvirtina Komisija, atlygio už komunalines paslaugas sąvoka nereiškia, kad paslauga būtų suteikiama specialiai tik tam, kas už ją moka – Protokolo 3 straipsnio trečia pastraipa susijusi su „komunalinėmis“ paslaugomis, o ne su paslaugomis, kurios būtų tapačios paslaugai, teikiamai sutarties, sudarytos pagal privatinę teisę, pagrindu. Todėl pagal Protokolo 3 straipsnio trečią pastraipą viešųjų erdvių apšvietimas iš principo gali būti laikomas Sąjungai teikiama komunalinė paslauga.

82. Pirmiausia Nutarimo dėl elektros energijos 24 straipsnio 2 dalyje numatyta racionalaus elektros energijos naudojimo programa Sąjungai buvo tikrai naudinga. Komisija neginčija, kad Sąjungos institucijos ir įstaigos gavo „energijos priemokas“, skirtas, pavyzdžiui, pastato apšvietimo energetiniam naudingumui pagerinti.

83. Todėl iš regioninio mokesčio už elektros energiją finansuojami tam tikri viešosios paslaugos uždaviniai gali pasitarnauti Sąjungai (kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos perpirkimas) arba jai pasitarnavo (viešų erdvių apšvietimas, racionalaus elektros energijos naudojimo programa).

84. Dėl regioninio mokesčio už dujas pažymėsiu tik tiek, kad viena iš Nutarimo dėl dujų 18 ir 18a straipsniuose numatytų viešosios paslaugos užduočių gali pasitarnauti Sąjungai – Nutarimo dėl dujų 18a straipsnio 2 dalyje numatyta racionalaus dujų naudojimo programa. Patikslinu, kad Nutarimo dėl dujų 18a straipsnio 2 dalis tebegalioja ir atsižvelgiant į ją buvo galima suabejoti Komisijos teiginiu, kad nuo 2011 m. visi iš regioninio mokesčio už dujas finansuojamos viešosios paslaugos uždaviniai yra orientuoti tik į namų ūkius.

85. Vis dėlto tam, kad regioninius mokesčius būtų galima kvalifikuoti tik kaip atsiskaitymą už komunalines paslaugas ir dėl to joms netaikyti Protokolo 3 straipsnio nuostatų, nepakanka tik to, kad jais atlyginama už Sąjungai teikiamas komunalines paslaugas. Taip pat reikia, kad egzistuotų tiesioginis ir proporcingas realių šių paslaugų sąnaudų ir regioninių mokesčių dydžio ryšys. Tačiau nagrinėjamu atveju manau, kad tokio ryšio nėra.

2. Dėl tiesioginio ir proporcingo realių šios paslaugos sąnaudų ir paslaugos gavėjo sumokėto mokesčio ryšio

86. Komisija pažymi, kad regioniniai mokesčiai apskaičiuojami pagal galutiniam klientui suteikiamą galią [43]. Remdamasi tuo ji daro išvadą, kad regioniniai mokesčiai nėra apskaičiuojami atsižvelgiant į iš jo finansuojamas viešosios paslaugos uždavinių sąnaudas.

87. Manau, kad Komisijos argumentais galima vadovautis.

88. Nutarimo dėl elektros energijos 26 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „Mokestis apskaičiuojamas pagal sąlygas atitinkantiems galutiniams klientams suteikiamą galią“. 2011 m. [44] į Nutarimą dėl dujų įtraukto jo 20p straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „mokestis apskaičiuojamas pagal tinklo operatoriaus dujų naudojimo vietoje, esančioje Briuselio-Sostinės regione, naudojamų skaitiklių, įrengtų pas galutinius vartotojus, kalibrą. Naudojamą skaitiklio kalibrą lemia didžiausias dujų srautas kubiniais metrais per valandą, kokiam skaitiklis buvo sukurtas“. Vadovaujantis šiomis nuostatomis regioniniai mokesčiai didėja didėjant galiai, kuri suteikiama klientams. Vis dėlto didėjant suteikiamai galiai

43 — Dėl regioninio mokesčio už dujas, taikomo galutiniams klientams, kurių naudojamų skaitiklių kalibras yra 6–10 m^3/val. (pats mažiausias galimas kalibras), taikoma išlyga dėl pastaraisiais metais sunaudoto dujų kiekio.

44 — Žr. šios išvados 17 punktą.

paslaugos gavėjui teikiamų paslaugų sąnaudos nedidėja. Klientas, kuriam suteikiama didelė galia, negauna daugiau paslaugų nei klientas, kuriam suteikiama mažesnė galia, taigi tarp viešosios paslaugos užduočių, jų sąnaudų, teikiamos naudos ir suteikiamos galios nėra ryšio. Todėl regioninių mokesčių dydis nesusijęs su viešosios paslaugos užduočių sąnaudomis.

89. Todėl pagal Protokolo 3 straipsnio trečią pastraipą regioninių mokesčių negalima laikyti tik atsiskaitymu už komunalines paslaugas. Nors vykdant tam tikrus jų finansuojamos viešosios paslaugos uždavinius paslaugos yra arba gali būti teikiamos Sąjungai, jų skaičius nesusijęs su šių paslaugų sąnaudomis. Todėl Komisija įrodė, kad regioniniai mokesčiai yra mokesčiai, kaip jie suprantami pagal Protokolo 3 straipsnį.

90. Taigi reikia patenkinti Komisijos ieškinį. Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį Belgijos Karalystei turi būti nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas.

VI – Išvada

91. Atsižvelgdamas į prieš tai išdėstytus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui:

1. Pripažinti, kad atsisakiusi Briuselyje įsteigtoms Sąjungos institucijoms ir įstaigoms taikyti imunitetą nuo 2001 m. liepos 19 d. Nutarimo dėl elektros rinkos organizavimo Briuselio-Sostinės regione 26 straipsnyje ir 2004 m. balandžio 1 d. Nutarimo dėl dujų rinkos organizavimo Briuselio-Sostinės regione, susijusio su tinklų mokesčiais dujų ir elektros energijos sektoriuose, iš dalies keičiančio 2001 m. liepos 19 d. Nutarimą dėl elektros energijos rinkos organizavimo Briuselio-Sostinės regione, 20 straipsnyje numatytų regioninių mokesčių, kurie skirti su viešąja paslauga susijusiems įsipareigojimams energijos ir dujų tiekimo srityje finansuoti, Belgijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal Protokolo (Nr. 7) dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų 3 straipsnio antrą pastraipą.

2. Priteisti iš Belgijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.